

Шта је филозофија? Карл Јасперс

Све до четврте године нисам имала идеју шта би филозофија могла бити. Тек након пар часова схватила сам да ми је филозофија веома блиска, не само мени, свима нама, али и даље некако не могу да је дефинишем.

Када смо кренули у школу, учили су нас да су се све науке развиле из филозофије. Чекај мало, наука као наука, даје одговоре на сва питања везана за њу, али што се тиче науке, њене одговоре не мора свако да зна. Са друге стране, ту је филозофија, доступна сваком човеку, још од раног доба живота. Она није наука, не даје нам одговоре на питања која постављамо, чак када мало боље размислимо, на таква питања и не постоје баш одговори. Као мала, милион пута сам постављала чудна питања и често размисљала о још чуднијим стварима. Причали су ми о Богу, и како је створио свет: одједном је све настало за само седам дана. Како само седам дана ако пре одвајања ноћи и дана тога није ни било? Шта ако је било потребно више времена? И ко су уопште били први људи? Наука нам говори једно, религија друго. Црква се љутила на научнике, убијала их и мучила, али због чега? Зар људи греше ако кажу своје мишљење о неким стварима? Често сам мислила о времену, чак сам посветила и страницу у дневнику тој теми, гледала бих у сат и мислила о томе шта је садашњост, јер када сат откуца „тик-так” то је већ прошлост, али док не откуца, то је на неки начин будућност, зар не? Или на пример, зашто сам ја оваква каква сам? Зашто нисам неко други, на пример лептир или корњача? Ако је лоше лагати и измишљати, зашто онда људи то раде? Зашто су ми родитељи причали бајке о вилама, змајевима, вампирима и вукодлацима ако они не постоје? Зашто, зашто, зашто? Гомила питања која постављамо, али им окренемо леђа јер на њих одговора нема. Док нисам прочитала Јасперсов текст у коме он говори да се без филозофије не може, али да се она често напушта, јер се све врти у једном малом кругу, без одговора, без онога што тражимо и желимо да знамо. Каже да су деца највећи филозофи. Па ја сам мислила да нисам нормална што постављам толико питања, што ми се одрасли чуде, смеју и говоре да сам још мала и да ћу схватити када порастем. Па сада сам као порасла, али многа питања и дан данас висе тако у ваздуху. Али чини ми се некако да без тих питања живот не би био толико интересантан.

Шта је филозофија? И даље немам одговор на то питање, сумњам да ћу га икад и имати. Чак ни Карл Јасперс нема одговор на то питање, а верујем ни многи други филозофи. Али филозофија је део нас, нашег бића, чак и тај зачарани круг питања и одговора не треба олако одбацити, јер да није филозофије, да се некад давно неко није запитао како и зашто, данас не бисмо били оно што јесмо и не бисмо имали оно што имамо.